

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И НАУКАТА
НАЦИОНАЛНА ОЛИМПИАДА ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ
ОБЛАСТЕН КРЪГ – 27.03.2010 г. – X КЛАС, 9.00 ЧАСА

УКАЗАНИЯ

Уважаеми ученици,

Вашата работа на олимпиадата по история и цивилизация е писмена и анонимна.

В работния материал на олимпиадата са включени:

- **50** тестови задачи, от които 25 задачи със затворен отговор и 25 с отворен отговор;
- писмен текст – анализ на исторически документи, който не трябва да надвишава **3**

ръкописни страници.

Пропуснат или сгрешен отговор се оценява с 0 (нула) точки.

Максималният брой точки е **100**, който съответства на оценка **Отличен 6.00**.

Задачата за създаване на текст се оценява с общ брой **30** точки.

За задача със затворен отговор отбележете буквата с верния отговор, като я зачертаете с „X”.

Не се допускат задрасквания и поправки.

По време на работа може да пишете само със **син** химикал.

По време на изпита **не може** да ползвате допълнителни помагала или пособия, освен предоставената ви изпитна бланка.

Време за работа – 4 астрономически часа.

Пожелаваме ви успешна работа!

ПЪРВА ЧАСТ

A. ЗАДАЧИ СЪС ЗАТВОРЕН ОТГОВОР

1. За появата на кое ново политическо движение допринася индустриализацията?

- A) консерватизъм Б) социализъм В) парламентаризъм Г) фундаментализъм

2. През Първата световна война България воюва с:

- A) Русия, Австро-Унгария, Сърбия, Англия, Румъния
Б) Русия, Англия, Франция, Италия, САЩ
В) Сърбия, Гърция, Румъния, Османската империя, Франция
Г) Сърбия, Русия, Франция, Италия, Гърция

3. Кое НЕ е последица от Първата световна война?

- A) обезценяване на европейските валути
Б) задлъжняване на САЩ към европейските кредитори
В) държавна намеса в икономиката
Г) нарастване ролята на жената в обществения живот

4. В коя от споменатите партийни коалиции, управлявали Франция, участва Френската комунистическа партия?

- A) Републикански съюз Б) Национален блок
В) Ляв картел Г) Народен фронт

5. За САЩ десетилетието след Първата световна война се характеризира с:

- A) доминиране на Демократическата партия в политическия живот на страната
Б) висока безработица и ниски доходи на населението
В) икономически и финансов възход
Г) мощна колониална експанзия

6. „Фашо ди комбатименто” представлява:

- A) организация, създадена от Мусолини
Б) групата, обединена около Салазар
В) групата на метежниците в Испанската гражданска война
Г) антифашистка организация на италианските комунисти

7. С обявената от Ленин Нова икономическа политика (НЕП) в Съветска Русия се поставят основите на:

- А) възстановяването на страната след Гражданската война, посредством частично връщане на частната собственост и пазарните отношения
- Б) грандиозната комунистическа индустриализация
- В) насилствената колективизация в селското стопанство
- Г) тоталния държавен контрол върху производството и търговията

8. Голямата депресия от 1929 – 1934 г. е предизвикана от:

- А) ниската производителност на световната икономика, която не може да задоволи разрастващите се обществени нужди
- Б) свръхпроизводството на стоки, което надвишава многократно пазарното търсене и води до срив на цените
- В) високите темпове на индустриализация в СССР, които водят до срив на световните борси
- Г) възхода на тоталитарните режими в Европа

9. Националсоциалистическата партия идва на власт в Германия в условията на:

- А) стопански подъем
- Б) дълбока икономическа криза
- В) военна окупация на Германия от френски войски
- Г) многобройни комунистически бунтове из цяла Германия

10. Какъв е характерният режим на управление в балканските страни през 30-те години на XX век?

- А) парламентарна монархия
- Б) тоталитарен режим
- В) авторитарен режим
- Г) републиканско управление

11. Идеята за Единен фронт на комунисти и социалдемократи срещу фашизма е издигната официално от:

- А) Владимир Ленин
- Б) Лев Троцки
- В) Йосиф Сталин
- Г) Георги Димитров

12. Политиката, водена предимно от Великобритания, за споразумение с Германия и насочването на Хитлер на Изток, се нарича:

- А) реваншизъм
- Б) изолационизъм
- В) нов световен ред
- Г) умиротворяване

13. Посочете реда, в който дадените събития са подредени в хронологическа последователност: Версайски договор /1/; анилус на Австрия /2/; обявяване на Германия за република /3/; идване на Хитлер на власт /4/; избиране на Хинденбург за президент /5/;

- А) 3/, 1/, 5/, 4/, 2/
- Б) 1/, 3/, 4/, 2/, 5/
- В) 1/, 3/, 5/, 4/, 2/
- Г) 2/, 3/, 5/, 1/, 4/

14. В периода между двете световни войни, силна монархическа власт е установена в:

- А) Турция
- Б) Югославия
- В) Полша
- Г) Швеция

15. България си възвръща Южна Добруджа чрез:

- А) решение на Обществото на народите, през април 1940 г.
- Б) споразумение между Германия и СССР, през юли 1940 г.
- В) двустранно споразумение между България и Румъния, през септември 1940 г.
- Г) едностранно решение на българското правителство, през октомври 1940 г.

16. Кой е авторът на фразата „кръв, пот и сълзи“?

- А) Чърчил
- Б) Сталин
- В) Рузвелт
- Г) Хитлер

17. Секретният протокол към пакта „Рибентроп – Молотов“ от 23 август 1939 г.:

- А) гарантира мира в Източна Европа
- Б) урежда подялбата на Полша между СССР и Германия
- В) осигурява независимостта на прибалтийските държави
- Г) присъединява СССР към Тристранния пакт

18. Къде се развива експанзията на СССР през 1939-1940 г.?

- А) Средиземно море
Б) Западна Европа
В) Близкия Изток
Г) Скандинавия

19. Тристранният пакт е подписан на:

- А) 1 септември 1939 г.
Б) 7 септември 1940 г.
В) 27 септември 1940 г.
Г) 30 септември 1938 г.

20. Германският план „Барбароса” предвижда:

- А) нападение срещу Полша
Б) присъединяване на Чехословакия
В) аншлус на Австрия
Г) нападение над СССР

21. Въпросът за откриването на втори фронт в Европа се решава на срещата на „Тримата големи” в:

- А) Москва – октомври 1943 г.
Б) Техеран – ноември-декември 1943 г.
В) Ялта – февруари 1945 г.
Г) Потсдам – юли 1945 г.

22. ООН е създадена през:

- А) декември 1943 г. в Техеран
Б) януари 1945 г. в Потсдам
В) септември 1946 г. в Ню Йорк
Г) април 1945 г. в Сан Франциско

23. Доктрината „Труман” отразява идеята за:

- А) американска финансова помощ за възстановяването на следвоенна Европа
Б) демократично изграждане на Япония
В) възпиране на съветската експанзия в Европа
Г) разделяне на Германия на четири окупационни зони

24. Посочете вярното твърдение за съдбата на страните от Източна Европа след края на Втората световна война:

- А) напълно възстановяват своята независимост
Б) възприемат политика на неутралитет по отношение на очертаващия се конфликт между СССР и западните демокрации
В) формално запазват своята политическа самостоятелност, но посредством установените комунистически режими са изцяло подчинени на Москва
Г) приемат да следват във външната си политика просъветска ориентация, но запазват свобода във вътрешнополитическото си управление

25. САЩ започват Корейската война при президента:

- А) Хари Труман
Б) Дуайт Айзенхауер
В) Джон Кенеди
Г) Франклин Рузвелт

Б. ЗАДАЧИ С ОТВОРЕН ОТГОВОР

26. Свържете годините със събитията, като следвате дадения пример:

Събитие	Буква	Година
<i>ПРИМЕР: Петрички инцидент</i>	<i>Ж)</i>	<i>Ж) 1925 г.</i>
Приемане на България в ОН		А) 1919 г.
Създаване на Коминтерна		Б) 1936 г.
Първото избиране на Ф. Рузвелт за президент на САЩ		В) 1941 г.
Битката при Курската дъга		Г) 1920 г.
Атаката над Пърл Харбър		Д) 1932 г.
Начало на гражданската война в Испания		Е) 1943 г.

27. Подчертайте излишното име и посочете признака, по който ги групирате:

А) Леон Блум; Франсиско Франко; Антониу Салазар; Йозеф Пилсудски; Миклош Хорти; Йоанис Метаксас

признак:

Б) Генуа; Женева; Локарно; Потсдам; Мюнхен; Лозана

признак:.....

28. Идентифицирайте и датирайте документа, от който е следният откъс:

„чл. 48. България се отказва в полза на главните сили на Съглашението от всички свои права и трети върху територията на Тракия...”

А) документ:.....

Б) дата:

29. Попълнете пропуснатото в таблицата:

	Личност	Събитие
А)		По негова инициатива е създаден Коминтерна
Б)	Франклин Рузвелт	
В)	Йосиф Сталин	
Г)		Неговото правителство успява да постигне политическа стабилизация в България и да сключи два външни заема
Д)	Чан Кай-ши	

30. Попълнете пропуснатото, като следвате дадения пример:

	Научно-техническо откритие	Автор
	<i>ПРИМЕР: Първи проект за електронноизчислителна машина</i>	<i>Джон Атанасов</i>
А)	Първи полет със самолет над Атлантическия океан	
Б)		Александър Флеминг
В)	Изкуствено деление на атома	
Г)		Алберт Айщайн

31. Разгледайте картата, на която е изобразено едно прочуто сражение. Отговорете на въпросите:

А) През коя война се е състояло сражението?

.....

Б) Кое е това сражение и кога е проведено?

.....

В) Какво е неговото значение за хода на войната?.....

.....

32. Отбележете с ВЯРНО или НЕВЯРНО твърденията:

- А) Лидер на Коминтерна до 1934 г. е Карл Либкнехт.
- Б) Самостоятелното правителство на БЗНС въвежда в България Трудовата повинност.....
- В) Франклин Д. Рузвелт е преизбиран 4 пъти последователно за президент на САЩ между 1932 и 1944 г.
- Г) Това, което различава италианския фашизъм от хитлеризма е култът към партийния лидер.

33. Попълнете таблицата, като свържете произведения от областта на културата с техните автори:

	Произведение	Автор
	<i>ПРИМЕР: «Майка»</i>	<i>Максим Горки</i>
А)		Ерих-Мария Ремарк
Б)	«Малкият принц»	
В)	«Великият диктатор»	
Г)		Ярослав Хашек

34. Посочете три събития в хронологическа последователност, чрез които Хитлер руши Версайската мирна система

- А)
- Б)
- В)

35. Попълнете пропуснатото:

- А) За „баща” на психоанализата е смятан
- Б) Идеолог на пасивната съпротива в Индия е
- В) През декември 1941 г. България обявява „.....” война на САЩ и Великобритания.
- Г) Движението на несъгласните с капитулацията на страната си французи, ръководено от ген. Дьо Гол, се нарича
- Д) През 1934 г. в Балканския пакт влизат Гърция,, Турция и Румъния.
- Е) Международният военен трибунал за съдене на хитлеристки военнопредстъпници се провежда в град

36. В дадения текст е допусната груба фактологическа грешка. Подчертайте това, които смятате, че не е вярно и посочете защо:

От самото му създаване, в ОН участват Великобритания, Франция и Италия. Германия е приета няколко години по-късно. Но след идването на Хитлер на власт през 1933 г., Германия напуска ОН. За сметка на това, в нея влиза СССР. ОН трябва да пази мира и да предотвратява нови войни, но не се справя със задачата си. За загубения авторитет на ОН говори фактът, че тази организация не се намесва успешно, когато Мусолини напада Армения.

.....

37. Дайте определение на понятията:

А)	демилитаризация	
Б)	национализация	
В)	феминизъм	
Г)	бюджетен дефицит	

38. Попълнете таблицата, като следвате посочения пример:

	Понятие	Определение	Пример
	ПРИМЕР: Актентат	Терористичен акт, насочен срещу дадена личност или институция	Марсилия, октомври 1934 г.
А)	„Блицкриг”		
Б)	Изоляционизъм		
В)	Анексия		
Г)	Окупация		
Д)	Геноцид		

39. Това е известната картина „Герника”. Отговорете:

А) Кой е нейният автор?

Б) Към какъв стил в изобразителното изкуство принадлежи той?
.....

В) Какъв е конкретният повод за създаването на тази картина?
.....

40. Попълнете липсващите думи в текста:

„Чл.1. Всички хора се раждат и по достойнство и права. Те са надарени с разум и съвест и следва да се отнасят помежду си в дух на братство.”

Из Всеобщата декларация за правата на човека, 1949 г.

41. Отбележете в коя сфера на културата се извяват посочените творци:

изобразително изкуство, литература, музика, кино, театър

	Творец	Сфера на културата
А)	Франц Кафка	
Б)	Салвадор Дали	
В)	Дмитрий Шостакович	
Г)	Джон Стайнбек	
Д)	Бертолд Брехт	
Е)	Грета Гарбо	

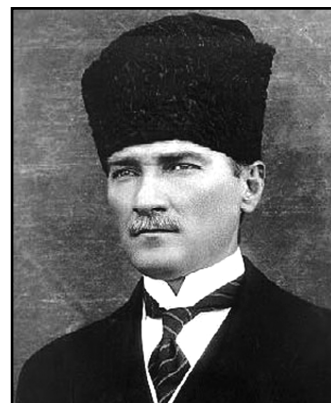
42. Разгледайте внимателно снимките и попълнете таблицата, като:
запишете имената на посочените личности на съответните места: **Александър Цанков;**
Хенри Форд; Кемал Ататюрк; Херман Гьоринг; Франсиско Франко; Аристид Бриан и
посочите с какво остават известни в историята.

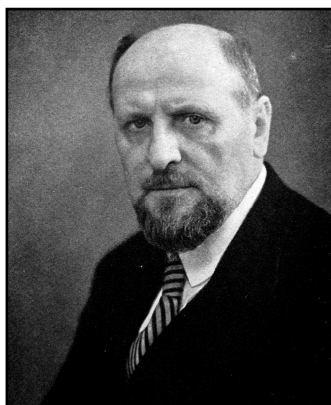
А)

Б)

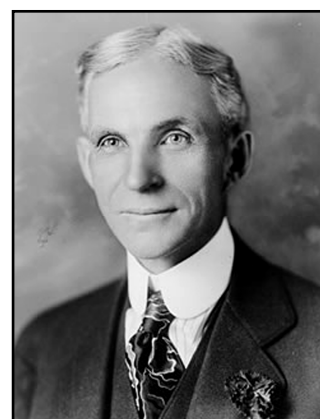
В)

Г)

Д)

Е)

	Личност	Остават в историята с:
А)		
Б)		
В)		
Г)		
Д)		
Е)		

43. Подредете в хронологическа последователност събитията (с цифри от 1 до 5):

	Събитие	Хронологичен ред
А)	Битката при Сталинград	
Б)	Конференцията в Сан Ремо	
В)	Солунското примирие	
Г)	Пожарът в Райхстага	
Д)	Установяване на фашисткия режим в Италия	

44. Анализирайте откъса от стихотворението и отговорете на въпросите:

„Мир ли? Мир ли е това?

Не, семе за омрази и за нови хали,

зъл предвестник на беди.

И главня, пожари що ще пали!

Мир? Не, мът за злобата пиана.

...

Тоз мир на мът, е мир на пясък сложен,

Висок градеж върху блатиста почва,

Едвам сглобен, да се тресе започва.

Тоз мир е нов бой, малко поотложен.”

Иван Вазов

А) Кое събитие е в центъра на тези стихове?

Б) Отговаря ли стихотворението на нагласите на българското общество? Защо?

.....

В) Сбъдват ли се предвижданията на поета? Аргументирайте се.....

.....

45. Формулирайте два въпроса, които се отнасят до същността на тоталитарните режими:

А)

Б)

46. Групирайте в групи от три тройки изброените имена. Посочете критерия.

Удро Уилсън; Йоанис Метаксас; Франсиско Франко; Григорий Зиновиев; Йозеф Пилсудски; Георги Димитров; Хърбърт Хувър; Николай Бухарин; Франклин Делано Рузвелт

Критерий			
Имена

47. Запишете целта на американската финансова помощ за Европа, формулирана в речта на Джордж Маршал от 5 юли 1947 г.

„...Логично е, че САЩ са длъжни да направят всичко възможно, за да възстановят световната икономика, без която политическата стабилност и трайният мир са немислими. Нашата политика не е насочена срещу никоя държава, никоя доктрина, а срещу глада, бедността, отчаянието и хаоса. Целта ѝ трябва да бъде възраждане на стопанската активност в световен мащаб, за да се създадат политически и социални условия за съществуването на свободните институции.”

Цел:

48. Посочете понятията, които отговарят на даденото определение:

	Понятие	Определение
А)		преднамерено затваряне на предприятие от страна на собственика му, за да избегне стачка и да наложи условията си
Б)		обявяване на даден договор за невалиден и отказ да бъде изпълняван
В)		система от възгледи и идеи, характерни за дадена социална група или политическа партия
Г)		ускорено развиване на тежката промишленост на една страна

49. Разгледайте изображението и отговорете на поставените въпроси:

А) Към кой жанр в изобразителното изкуство принадлежи?

.....

Б) За кой период се отнася?

.....

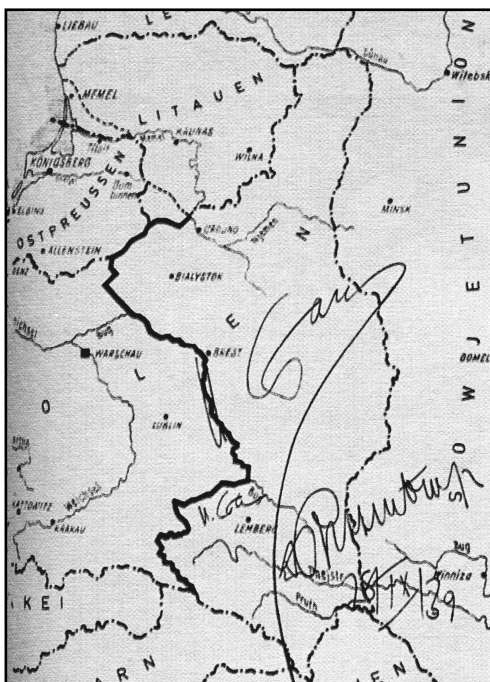
В) Какъв пропаганден ефект има?

.....

.....

.....

50. Анализирайте дадената историческа карта, като отговорите на следните въпроси:

А) За кое събитие се отнася картата? Датирайте го.

.....

.....

Б) Чии са подписите върху нея?

.....

.....

ВТОРА ЧАСТ

Направете в обем до 3 страници анализ на дадените исторически документи като ги сравните:

А) «Справедлив или демократичен мир, за какъвто жадува преобладаващото мнозинство от изтощените, измъчени и изтерзани от войната работници и трудеци се класи във всички воюващи страни, мир, какъвто най-категорично и най-настойчиво искаха руските работници и селяни след събарянето на царската монархия – такъв мир правителството смята незабавния мир без анексии (т.е. без контрибуции, без заграбване на чужди земи и без насилствено присъединяване на чужди народности).

Правителството на Русия предлага на всички воюващи народи да сключат такъв мир незабавно, като изказва готовност да направи тутакси, без ни най-малко отлагане, всички решителни стъпки до момента, в който всички условия на един такъв мир бъдат окончателно утвърдени от пълномощните събрания на народните представители от всички страни и всички нации.»

... Временното... правителство... се обръща също така особено към съзнателните работници от трите най-напреднали нации на човечеството... Англия, Франция и Германия. Работниците от тия страни са направили най-големи услуги на прогреса и социализма.... Всички тези образци на пролетарски героизъм и на историческо творчество ни служат за гаранция, че работниците от тези страни ще разберат задачите, които сега лежат върху тях за освобождаване на човечеството от ужасите на войната и нейните последствия, че тези работници с всестранната си, решителна и беззаветно-енергична дейност ще ни помогнат да доведем успешно докрай делото на мира и заедно с това делото на освобождаване трудещите се и експлоатирани маси на населението от всякакво робство и всякаква експлоатация.

Б) «1. Открити мирни договори, открито обсъждане, след които няма да има никакви тайни международни споразумения от какъвто и да било характер, а дипломатията ще действа открито и пред очите на всички.

2. Абсолютна свобода на търговското мореплаване в мирно и военно време.

3. Премахване на пречките за международната търговия.

4. Справедлива гаранция, че националните въоръжения ще бъдат намалени до крайния минимум, съвместим с държавната безопасност.

...11. Евакуация на германските войски от Румъния, Сърбия и Черна гора; осигуряване на Сърбия свободен и сигурен излаз към море, а отношенията между балканските държави да се определят от дружески съглашения в съответствие с исторически установените признаци за поданство и националност...

...13. Създаване на полска държава с територии с безспорно полско население и осигуряване на свободен и надежден излаз на море.

14. Трябва да се бъде създадено Общество на народите въз основа на специален устав с цел гарантиране на взаимна гаранция за политическата независимост и териториалната цялост както на големите, така и на малките държави.»

При анализа вземете под внимание следните опори:

1. Запишете названията на документите, кои са техните автори и ги датирайте.

2. Какво е общото и различното в основните им идеи?

3. Предлагат ли решение на основните въпроси след края на войната?

Аргументирайте се.

4. Кой от тях съдържа призови за радикална обществена промяна? Обяснете защо.

5. Какъв е международният отзвук от двата документа?

БЛАГОДАРИМ ВИ ЗА УЧАСТИЕТО И СТАРАНИЕТО!

Ученик:..... Клас.....

Училище..... град/село.....

ПОПЪЛВА СЕ ОТ КВЕСТОРИТЕ

НАЧАЛО НА ОЛИМПИАДАТА:.....ч.

ИЗПИТНАТА РАБОТА Е ПРИЕТА В:.....ч.

.....
Име и фамилия на квестора приел работата

.....
подпис

ПОПЪЛВА СЕ ОТ ОЦЕНИТЕЛИТЕ

ПЪРВИ ОЦЕНИТЕЛ:.....
Име и фамилия

.....
подпис

.....
брой точки

ВТОРИ ОЦЕНИТЕЛ:.....
Име и фамилия

.....
подпис

.....
брой точки

ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ – (първи+втори)/2